

ВІДГУК

директора Інституту проблем сучасного мистецтва НАМ України,
доктора мистецтвознавства, професора
САВЧУКА ІГОРЯ БОРИСОВИЧА

та в. о. професора кафедри струнно-смичкових інструментів,
заслуженої артистки України
КМЕТЬ НАТАЛІЇ ІВАНІВНИ

на творчий мистецький проєкт та його наукове обґрунтування
аспіранта творчої аспірантури
кафедри струнно-смичкових інструментів
Національної музичної академії України імені П. І. Чайковського

ОЩЕПКОВА МАКСИМА ОЛЕГОВИЧА

**«ТВОРЧА ВЗАЄМОДІЯ КОМПОЗИТОРА І ВИКОНАВЦЯ
НА ПРИКЛАДІ АЛЬТОВИХ ТВОРІВ ЄВГЕНА СТАНКОВИЧА»,**
поданий на здобуття освітньо-творчого ступеня доктора мистецтва
за спеціальністю 025 «Музичне мистецтво»

Актуальність теми творчого мистецького проєкту та обґрунтованість його положень. Наукове дослідження Ощепкова М. О. повною мірою розкриває проблему творчої взаємодії композитора і виконавця на прикладі альтових творів Євгена Станковича. Автор зосереджується практично на усіх сольних альтових творах Є. Станковича, окреслює історію їх написання, визначає композиційні та драматургічні особливості партитур. Дослідження чітко демонструє важливість взаємодії між композитором і виконавцем-альтистом у процесі створення відповідних опусів. Зазначимо, що фактор взаємодії композитора і виконавця є однією з основних рушійних сил розвитку світового альтового мистецтва.

Особливої уваги заслуговує звернення творчого аспіранта саме до альтового творчого доробку Є. Станковича — творів найвищого художнього рівня, на жаль системно малодосліджених у музикознавстві. Зрештою, ці опуси не так часто можна почути сьогодні і у «живому», концертному виконанні (за виключенням «Гірської легенди»). Відтак, представлене дослідження можна розглядати і як один із дієвих засобів привернення уваги до альтових опусів композитора, з метою їх більш активного включення в концертний репертуар виконавців.

Структура наукового обґрунтування має чітку і логічну послідовність викладу матеріалу, повністю відповідає вимогам до підготовки і реалізації творчого мистецького проєкту та складається з анотацій українською та англійською мовами, які містять перелік публікацій здобувача, синхронізованих із практичною апробацією основних положень дослідження; вступу; двох розділів; списку використаних джерел; додатків.

У вступі дисертант обґрунтовує актуальність обраної теми, визначає теоретико-методологічні засади дослідження, формулює його мету — виявлення механізмів творчої взаємодії композитора та виконавця в альтових творах Є. Станковича. Окреслено об'єкт і предмет дослідження та сформульовано комплекс завдань, реалізація яких спрямована на досягнення поставленої мети. З урахуванням обраної методології розкривається загальна концепція роботи, що послідовно розгортається в її розділах. Визначено наукову новизну та практичне значення дослідження, окреслено форми його апробації — через наукові публікації, доповіді та мистецькі презентації, зміст яких корелюється з ключовими положеннями пропонованої наукової праці.

У першому розділі, опираючись на сукупність методологічних підходів на основі комплексу наукових методів, автор розглянув особливості інструментальної творчості Є. Станковича. На основі корпусу наукових студій українських музикознавців ним окреслено жанрову парадигму альтового доробку композитора, а також проаналізовано механізми творчої взаємодії композитора й виконавця в історії альтового мистецтва із наголосом на визначальній ролі цієї взаємодії в еволюції інструментального репертуару.

У другому розділі наукового обґрунтування проаналізовано альтові твори Є. Станковича, зокрема: Концерт № 1 для альту з оркестром, «Гірську легенду» для альту і фортепіано (або камерного оркестру), Симфонію-концерт № 2 для альту і симфонічного оркестру, а також Камерну симфонію № 15 для сольного альту та камерного оркестру. Автор розглянув історію створення кожного з творів, окреслив контексти сценічного життя цих опусів та ретельно проаналізував композиційні і драматургічні твори, обраних для практич-

ного розділу дослідження. Визначальною опцією практичної частини наукового обґрунтування є виявлення та детальне окреслення механізмів творчої взаємодії композитора і виконавця, що реалізуються через комплекс альтової виразності та відповідні інтерпретаційні моделі, детерміновані авторським задумом.

Загальні висновки є цілком логічними, послідовними, науково коректними та свідчать про виконання творчим аспірантом М. О. Ощепковим поставлених завдань у досягненні визначеної мети дослідження. Представлений список використаних джерел демонструє високу інформованість здобувача в межах окресленої проблематики та позитивно характеризують його методологічні опції у вивченні обраної проблематики.

Усі положення й висновки наукового обґрунтування творчого мистецького проєкту є результатом самостійного дослідження здобувача. Аналіз змісту основного тексту та наукових публікацій дає підстави стверджувати про дотримання принципів академічної доброчесності. Публікації автора є одноосібними та написані відповідно до нормативних вимог, визначених для творчих мистецьких проєктів. У науковому обґрунтуванні творчого мистецького проєкту відсутні випадки академічного плагіату та алгоритмічна генерація тексту.

Відповідність апробації та мистецької апробації темі творчого мистецького проєкту. Матеріали наукового обґрунтування творчого мистецького проєкту викладено в доповідях на міжнародних та всеукраїнських науково-практичних конференціях; висвітлено у трьох публікаціях: із них дві статті у фахових наукових виданнях, затверджених МОН України за спеціальністю 025 «Музичне мистецтво», у збірках матеріалів конференцій.

Основні положення наукового обґрунтування, їх оприлюднення на конференціях та у публікаціях синхронізовані з контентом практичної складової творчого мистецького проєкту — двома концертами М. О. Ощепкова, у яких з-поміж інших творів виконано «Гірську легенду» для альту і фортепіано та Симфонію-концерт для альту та симфонічного оркестру Є. Станковича. Усі

зазначені публікації та апробація повністю відповідають темі творчого мистецького проєкту на тему «Творча взаємодія композитора і виконавця на прикладі альтових творів Євгена Станковича».

Рівень виконання творчого мистецького проєкту. Завдяки виваженому поєднанню у виконавській діяльності М. О. Ощепкова таких опцій, як сольне та камерно-ансамблеве виконавство, високому рівню технічної та художньої майстерності йому вдалося успішно продемонструвати практичну складову творчого мистецького проєкту. У програмах двох концертів, які відбулися 11. 04. 2024 року та 4. 09. 2025 року були представлені такі альтові твори Є. Станковича як «Гірська легенда» для альту і фортепіано та Симфонія-концерт для альту і симфонічного оркестру (у авторському перекладенні для альту і фортепіано).

Особливо яскравим є другий концерт — власне творчий мистецький проєкт, у рамках якого автор виконав Симфонію-концерт. Оскільки Є. Станкович є одним із провідних українських композиторів-симфоністів, що яскраво підтверджує партитура цього твору, досить непростим завданням стало виконання цього опусу у клавірному варіанті. М. О. Ощепкову в ансамблі з піаністом Данилом Крессом вдалося у повній мірі відтворити масштаб авторського задуму, його образно-значеннєву палітру та тембральний колорит. Прочитання альтової партії Симфонії-концерту М. О. Ощепковим вирізнялося технічною довершеністю та художньою зрілістю.

Попри позитивне враження від прочитання наукового обґрунтування творчого мистецького проєкту постала низка запитань, спрямованих на прояснення сутності запропонованої наукової проблематики:

1. Які жанрово-стильові та структурні (зокрема інтонаційні та формотворчі) особливості притаманні альтовим творам Євгена Станковича, і яким чином ці характеристики формують специфіку творчої взаємодії композитора і виконавця у межах авторської концепції?

2. Яким чином проявляється виконавська індивідуальність у процесі інтерпретації альтових творів Євгена Станковича та які відмінності спостері-

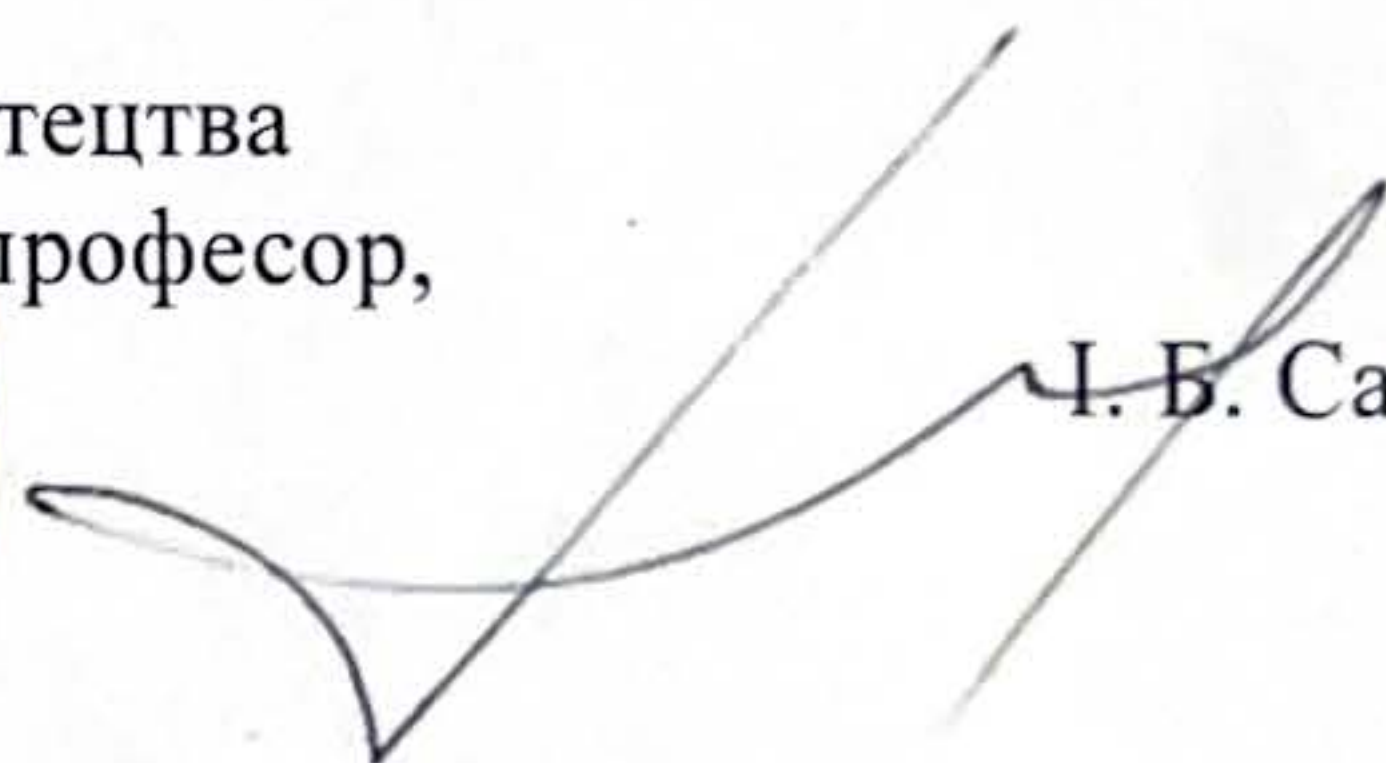
гаються між різними інтерпретаціями цих творів, зокрема «Гірської легенди» та Симфонії-концерту?

Усе зазначене дозволяє зробити висновок, що творча і науково-дослідницькі складові запропонованого мистецького проєкту виконані на високому фаховому рівні та повністю відповідають вимогам МОН України. Творчий мистецький проєкт Ощепкова Максима Олеговича на тему «Творча взаємодія композитора і виконавця на прикладі альтових творів Євгена Станковича» заслуговує на присудження ступеня доктора мистецтва за спеціальністю 025 «Музичне мистецтво».

Рецензент:

директор Інституту проблем сучасного мистецтва
НАМ України, доктор мистецтвознавства, професор,
член-кореспондент НАМ України

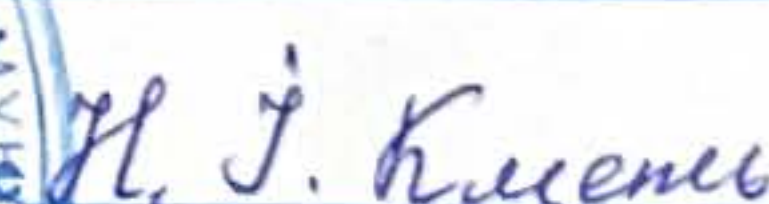
 І. Б. Савчук

Рецензент:

в. о. професора кафедри струнно-смичкових інструментів
НМАУ імені П. І. Чайковського,
доктор мистецтвознавства, професор
Заслужена артистка України

 Н. І. Кметь

Підпис:
Засвідчую: начальник загального відділу
Національної музичної академії
України імені П.І.Чайковського